

Digitalisering i grundskolan

Danderyds kommun

April 2023

Projektledare Jenny Nordqvist

Projektmedarbetare Sofie Plomér Sundqvist

Kvalitetssäkrare Marie Lindblad, certifierad kommunal revisor

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Danderyds kommun genomfört en granskning av arbetet med styrning och ledning för att nå målen i såväl den nationella digitaliseringsstrategin som i de förändrade styrdokumentet. Granskningens syfte är att bedöma om utbildningsnämnden säkerställer att det finns förutsättningar för en ändamålsenlig implementering av den nationella digitaliseringsstrategin och de förändrade styrdokumentet samt om den interna kontrollen inom området är tillräcklig.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att utbildningsnämnden **inte helt** har säkerställt att det finns förutsättningar för en ändamålsenlig implementering av den nationella digitaliseringsstrategin och de förändrade styrdokumentet samt att den interna kontrollen inom området **inte** är **helt** tillräcklig.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	Bedömning
Säkerställer utbildningsnämnden att det finns en likvärdig tillgång till digital kompetens hos skolans personal?	Delvis
Säkerställer utbildningsnämnden att det finns en likvärdig tillgång till teknisk support och teknisk infrastruktur som stödjer implementeringen av strategin?	Delvis
Följer utbildningsnämnden upp digitaliseringsarbetet i det systematiska kvalitetsarbetet?	Nej
Säkerställer utbildningsnämnden att det vidtas adekvata åtgärder utifrån uppföljningen av digitaliseringsarbetet?	Delvis

Rekommendation

Utifrån genomförd granskning vill vi lämna följande rekommendation till utbildningsnämnden:

- Säkerställ att uppföljning, analys och rapportering ger nämnden en samlad bild av digitaliseringsarbetets resultat och förutsättningar. Detta för att nämnden ska kunna identifiera styrkor och utvecklingsområden inom grundskolans digitaliseringsarbete samt för att vid behov kunna vidta adekvata åtgärder.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	3
Granskningsresultat	5
Organisation och ansvar	5
Mål och prioriteringar avseende digitalisering på huvudmannanivå	5
Likvärdig tillgång till digital kompetens	8
Likvärdig tillgång till teknisk support och infrastruktur	11
Systematiskt kvalitetsarbete	13
Vidtagna åtgärder	15
Samlad bedömning	17

Inledning

Bakgrund

Dagens elever lever i ett alltmer digitaliserat samhälle och läsåret 2020/2021 har i och med pandemin inneburit en ökad användning av digitala verktyg och färre fysiska möten - något som blir särskilt utmanande för dem som är helt nya i skolan. Skolans digitalisering handlar om att förbereda elever för ett mer uppkopplat liv. Enligt den nationella digitaliseringsstrategin betyder det att skolan ska bidra till att eleverna utvecklar sin digitala kompetens, får god och likvärdig tillgång till digitala verktyg och att det ska finnas forskning och uppföljning som stöttar utveckling och insatser.

Den nationella strategin för digitaliseringen av skolväsendet innehåller tre fokusområden som sammanlagt ska leda till att det övergripande målet för strategin uppnås. Varje fokusområde innefattar ett mål och flera delmål som ska uppnås till år 2022. De tre fokusområdena är:

- Digital kompetens för alla
- Likvärdig tillgång och användning
- Forskning och uppföljning

Av Skolinspektionens årsrapport 2020 framgår att samtidigt som rektorer ser att pandemin påskyndat utvecklingsarbetet kring digitaliseringen finns det fortsatt skillnader i lärares vana och trygghet i att använda digitala verktyg. Rektorer ser också en bristande likvärdighet i elevers tillgång till digitala verktyg och internetuppkoppling, både i hemmet och i skolan. Förutsättningarna för att jobba digitalt i skolan skiljer dig både beroende på tillgången till teknik och på hur kompetensen kring användningen ser ut. Det är viktigt att skolhuvudmännen arbetar för att skapa de förutsättningar verksamheten behöver för att nå målen i såväl strategin som de förändrade styrdokumenterna.

Utifrån en bedömning av väsentlighet och risk har revisorerna beslutat att granska arbetet med styrning och ledning för att nå målen i såväl den nationella digitaliseringsstrategin som i de förändrade styrdokumenterna.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att bedöma om utbildningsnämnden säkerställer att det finns förutsättningar för en ändamålsenlig implementering av den nationella digitaliseringsstrategin och de förändrade styrdokumenterna samt om den interna kontrollen inom området är tillräcklig.

Revisionsfrågor:

1. Säkerställer utbildningsnämnden att det finns en likvärdig tillgång till digital kompetens hos skolans personal?
2. Säkerställer utbildningsnämnden att det finns en likvärdig tillgång till teknisk support och teknisk infrastruktur som stödjer implementeringen av strategin?

3. Följer utbildningsnämnden upp digitaliseringsarbetet i det systematiska kvalitetsarbetet?
4. Säkerställer utbildningsnämnden att det vidtas adekvata åtgärder utifrån uppföljningen av digitaliseringsarbetet?

Revisionsfråga 1-2 utgör grund för bedömning av ändamålsenlighet.

Revisionsfråga 3-4 utgör grund för bedömning av intern kontroll.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

- 6 kap. 6 § Kommunallagen (rev. fr. 1,4)
- Digitaliseringsstrategins delmål (rev. fr. 1)
- 2 kap. 34 § Skollagen (rev. fr. 2)
- 2 kap. 35 § Skollagen (rev. fr. 3)
- 4 kap. 3-4 §§ Skollagen (rev. fr. 2-4)

Avgränsning

I tid avgränsas granskningen i huvudsak till år 2022. Granskningen avgränsas till att omfatta utbildningsnämnden och dess ansvar som huvudman för utbildningsverksamheten. Granskningen avgränsas till grundskolan.

Dokumentation har samlats in från tre skolenheter. Enheterna valdes ut med syfte att skapa en representativitet avseende kunskapsresultat, skolstorlek/elevantal, geografi, socioekonomi och lärarbehörighet.

Metod

Granskningen har omfattat insamling och analys av dokument på huvudmannanivå samt på skolenhetsnivå (se ovan avgränsning), en digital enkät samt protokollgranskning.

Enkäten distribuerades till samtliga rektorer (7 stycken) i grundskolan den 14 februari 2023 och avslutades den 28 februari. Två påminnelser skickades ut under denna tid samt att skolchefen ombads påminna rektorerna om att besvara enkäten. Svarsfrekvensen landade på 100 procent; alla rektorer besvarade enkäten. Då enkätundersökningen endast omfattar sju rektorer kommer enskilda svar att ge ett stort procentuellt genomslag i enkätresultatet, vilket bör beaktas när man studerar enkätresultatet.

Digitala intervjuer har genomförts med utbildningsnämndens presidium, bildningsdirektör, skolchef tillika verksamhetschef för grundskolan, skolutvecklare och administrativ chef. De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Rapporten är kvalitetssäkrad av Marie Lindblad i enlighet med PwC:s interna riktlinjer för kvalitetssäkring.

Granskningsresultat

Organisation och ansvar

Av utbildningsnämndens reglemente, senast reviderad av fullmäktige 2020-05-11 § 47, framgår att nämnden fullgör kommunens uppgifter som huvudman inom skolväsendet.

Bildningsförvaltningen arbetar på uppdrag av både utbildningsnämnden och kultur- och fritidsnämnden och leds av en bildningsdirektör som är anställd av kommunstyrelsen.

Av enkätresultaten framgår att IT-resurser är lokalt organiserade på skolenheterna och att utformningen skiljer sig åt mellan skolenheterna. En del skolor har IT-tekniker, andra har IT-pedagoger, förstelärare eller anställda med uppdrag som digital utvecklingsledare. På förvaltningsnivå finns en skolutvecklare som arbetar med digitaliseringsfrågor. Inom kommunledningskontoret finns en IT-enhet, men den har tidigare främst arbetat med IT-stöd till förvaltningen.

I intervju framkommer att det har skett ett utvecklingsarbete på kommuncentral nivå vad gäller arbetet med digitalisering för att överbrygga bland annat vad som beskrivits som ett gap mellan skolorna och den kommuncentrala IT-enheten. Som ett led i detta inleddes planeringen av projektet Skol-IT läsåret 2019/20 med syfte att stärka IT-säkerheten, stärka förutsättningarna för likvärdighet mellan skolorna då infrastrukturen har skiljt sig åt, minska personberoendet samt öka kvaliteten i den digitala pedagogiken. Inom ramen för projektet har en samordnare anställts som ska fungera som en länk mellan kommunledningskontoret och bildningsförvaltningen/skola. Vid sakgranskning förtydligas att Skol-IT initierades år 2021 och kom igång mer aktivt under våren 2022 samt att visionen är att "Undervisningen ska fungera vid varje given tidpunkt i den digitala pedagogikens framkant".

Mål och prioriteringar avseende digitalisering på huvudmannanivå

Verksamhetsplan

Utbildningsnämnden har för år 2022¹ antagit två verksamhetsplaner för verksamheten: en verksamhetsplan för verksamheten i egen regi (utifrån ett huvudmannaansvar) och en verksamhetsplan för nämndens samlade verksamhet (utifrån ett hemkommunansvar).

Utbildningsnämndens verksamhetsplan med budget 2022 antogs av nämnden vid sammanträdet 2021-12-08 § 113. Verksamhetsplanen redogör för kommunfullmäktiges mål och tillhörande strategiområde samt nämndspecifika mål och nyckeltal. Av planen framgår att kommunfullmäktige under strategiområdet kopplat till stark utveckling lyft att digitalisering bland annat utgör "grunden för innovativ utveckling i kommunens arbete".

Verksamhetsplanen med budget 2022 - egenregin antogs av nämnden 2022-02-02 § 2 och beskriver mål och aktiviteter för de kommunala enheterna. Av planen framgår att

¹ I 2023 års verksamhetsplan redovisas nämndens hemkommunansvar och huvudmannaansvar i samma plan.

utbildningsnämnden under 2021 pekat ut digitalisering som ett prioriterat område för bildningsförvaltningen såväl som för de kommunala verksamheterna. Under 2022 väntas de kommunala grundskolorna fortsätta arbetet med digitalisering. Som exempel lyfts arbetet med att utöka samarbetet mellan skolorna, förbättra supporten från IT-enheten samt öka IT-säkerheten.

Vi har även tagit del av dokumentet *Arbetsplan 22/23 Danderyds kommunala skolor* av vilket det framgår att verksamheten sedan år 2018 har haft digitalisering som ett av sina övergripande utvecklingsområden. Enligt arbetsplanen har bland annat en förtätning av antal lärverktyg skett under åren 2019-2022, där fokus för inköp av digitala lärresurser har legat på tillgänglighet och GDPR. Dokumentet är daterat till 2022-08-03 och vid intervju beskrivs att förvaltningen (inte nämnden) har antagit planen.

Vid sakgranskning förtydligas att det under år 2019-2022 har funnits behov av att avgränsa floran av olika digitala läromedel och pedagogiska verktyg för att säkerställa tillgången till digitala resurser samt att upphandling och verksamheternas behov har varit styrande i processen.

Vid intervju beskrivs att utbildningsnämnden tidigare haft en beställarfunktion och att nämnden tog över rollen som utförare i mitten av förra mandatperioden. Eftersom målen har bibehållits, lyfts att formuleringarna är av "beställarkaraktär" och att målen planeras att omarbetas i april (2023).

Kommunövergripande strategi för digitalisering

Kommunfullmäktige antog 2021-10-04 § 115 *Strategi för digitalisering* som beskriver hur Danderyds kommun på en övergripande nivå ska arbeta med digitalisering utifrån följande fyra fokusområden:

- *Digital ledning och styrning*
- *Digital infrastruktur*
- *Digital kompetens*
- *Digitalt ansvar*

Strategin syftar till att ge stöd och vägledning till förtroendevalda, nämnder och verksamheter i deras arbete med planering och verksamhetsutveckling. Det åligger varje nämnd att utifrån respektive ansvarsområde omsätta strategin i såväl planering som i handling. Nämnderna ska även inom ramen för sin planering följa upp strategin för digitalisering.

Utbildningsnämndens digitaliseringsstrategi

Vid sammanträdet 2020-12-16 § 122 gav utbildningsnämnden bildningsförvaltningen i uppdrag att ta fram en rapport om digitaliseringens möjligheter för utbildningsverksamhet samt en handlingsplan för kommunala förskolor och skolor. Uppdraget har delredovisats för nämnden 2021-09-29 § 85 och 2022-02-02 § 1. Vid sammanträdet 2022-09-07 § 64 slutredovisades uppdraget och i samband med detta

antog utbildningsnämnden *Digitaliseringsstrategi för Danderyds kommunala förskolor och skolor*.

Digitaliseringsstrategin redogör för nödvändiga ekonomiska förutsättningar samt bryter ner de kommunövergripande fokusområdena till mer verksamhetsnära inriktningar. I digitaliseringsstrategin uttrycks följande viljeriktning för Danderyds förskolor och skolor:

- *alla barn och elever utvecklar en adekvat digital kompetens, samt att*
- *verksamheten tar tillvara på digitaliseringens möjligheter så att de digitala verktygen och resurserna bidrar till att resultaten förbättras och verksamheten effektiviseras.*

Av strategin framkommer att nedanstående punkter anses som nödvändiga för att uppnå ovannämnda viljeriktning:

- *tänka digitalt först och använda nya tekniska lösningar för att säkra kvalitet, effektivitet och hållbarhet genom att låta digitaliseringen vara en del av vardagen där utgångspunkten är att verksamhetens behov ska styra,*
- *digitala verktyg och lärresurser ska stödja varje individs utveckling och lärande, behov och förutsättningar,*
- *alla som arbetar inom utbildning ska utveckla sin digitala kompetens,*
- *digitaliseringen ger individen möjlighet att lösa problem, pröva egna idéer och vara kreativ samt att på ett varierat sätt redovisa och kommunicera kunskaper,*
- *stötta en delandekultur som utvecklar och förstärker samarbete, samt*
- *underlätta och förbättra den formativa bedömningen.*

Utöver detta framgår av strategin att ekonomiska förutsättningar ska skapas i ett inledande skede för att möjliggöra anställning av en och en halv digitaliseringsstrateg eller digitaliseringssamordnare. Dessa ska tilldelas ansvaret att bland annat leda det kommunövergripande utvecklingsarbetet inom förskolor och skolor, initiera och stödja kompetensutvecklingsinsatser för personal, vidareutveckla hemsidan "Digitalisering i Danderyd", säkerställa adekvat infrastruktur och support via samordning med kommunens it-enhet samt samordna inköp av hårdvara och programvara. Därutöver planeras centrala projektmedel motsvarande 1 miljon kronor att budgeteras årligen under 2023-2024 för att ytterligare stödja den digitala utvecklingen inom kommunala förskolor och skolor. Nämnden uppdrog förvaltningen 2022-09-07 § 64 att verka för att inom ramen för budget 2023 och 2024 avsätta 2,5 miljoner kronor för digitaliseringsarbetet framöver.

Av intervjuer framkommer att den miljon kronor som nämns ovan inräknas i de 2,5 miljoner kronor som ska avsättas framöver. Pengarna är tänkta att användas för att exempelvis bemanna det tekniska stödet, öka antalet lärplattor i förskolan samt förbättra nätverksuppkopplingen.

I bilaga till antagen digitaliseringsstrategi finns en handlingsplan för åren 2021-2023 som redogör för digitala utvecklingsprojekt samt en aktivitetsplan som beskriver pågående och planerade insatser inom kommunala förskolor och skolor. Av handlingsplanen

framgår att en organisation planeras att skapas under år 2022, med bäring på fokusområdet digital ledning och styrning. Organisationen ska hantera kostnadsfördelning, samordna verksamhet- och digitaliseringsplaner, men även övergripande prioriteringar och beslut, vilket ska ske i samverkan mellan bildningsförvaltningen och IT-enheten. I handlingsplanen lyfts även behovet av att utveckla samverkansforum för att följa upp och utveckla daglig förvaltning och support samt för att fånga upp användarnas behov och utveckla befintlig kompetens bland skolpersonal.

Likvärdig tillgång till digital kompetens

Revisionsfråga 1: Säkerställer utbildningsnämnden att det finns en likvärdig tillgång till digital kompetens hos skolans personal?

Den nationella digitaliseringsstrategin bygger på tre fokusområden, varav *Digital kompetens för alla i skolväsendet* utgör ett av dem. Fokusområdet har som mål att alla barn och elever ska utveckla en adekvat digital kompetens samt att det ska finnas en digital likvärdighet i skolväsendet.

lakttagelser

Digitaliseringsstrategin för kommunala grundskolor knyter an till målen i den nationella digitaliseringsstrategin. Av strategin framgår att skolorna har som ambition att utveckla lärandet löpande via digitaliseringens möjliggörande av innovation och kollegialt lärande. I strategin beskrivs medarbetare i Danderyds kommun inneha en god kompetens gällande hanteringen av olika tekniska verktyg, digitala lärresurser och metoder.

Kartläggning av kompetens och fortbildningsbehov

I aktivitetsplanen som bilagts digitaliseringsstrategin, nämns under rubriken "Med mål att öka digitala kompetens" att en inventering planeras att genomföras för att definiera kompetenser. Utöver detta planeras aktiviteter kopplat till att medarbetare erbjuds stöd för att utvärdera den egna kompetensen samt att chefer ska verka för att frågan om digital kompetens tas upp på personalgemensamma möten.

Vid genomgång av inkommen dokumentation och protokoll från nämndens sammanträden under perioden augusti 2021 till och med januari 2023 framgår inte att nämnden har genomfört någon kartläggning avseende lärares och rektorers digitala kompetens.

Av enkätundersökningen framkommer däremot att 57 procent av rektorerna anser att regelbundna kartläggningar av personalens digitala kompetens genomförs. 43 procent anser att regelbundna kartläggningar inte genomförs. Av de som angett att kartläggningar genomförs uppger 43 procentenheter att kartläggningarna sker två eller fler gånger per år och 14 procentenheter uppger att de sker en gång per år. Kartläggningarna genomförs exempelvis i samband med medarbetarsamtal, arbetsplatsträff, via enkäter, egna uppskattningar inför utbildningar eller via löpande samtal med digital utvecklingsledare på skolan. Resultatet utgör sedan underlag till

kommande utbildningsinsatser samt lyfts i skolledningen eller i resultatdialog med skolchef.

Plan för fortbildning

Enligt digitaliseringsstrategin ska riktlinjer tas fram för kompetensutveckling och regelbunden uppföljning i syfte att säkerställa likvärdighet och kontinuitet inom de kommunala skolorna. Dessutom ska en plan tas fram för att utveckla och upprätthålla kompetens inom digitalisering bland skolledare och medarbetare.

Av den tidigare nämnda handlingsplanen för åren 2021-2023 framgår att en hemsida - "Digitala Danderyd" - planeras att skapas för kommunala för- och grundskolor där frågor om digitalisering kan samlas. Hemsidan ska även fungera som en kompetensportal med relevanta utbildningar och introduktionspaket, däribland utbildningar inom olika IT-verktyg. I tillhörande aktivitetsplan finns aktiviteter beskrivna som innefattar erbjudanden om stöd till chefer avseende hur användandet av digitala verktyg kan öka, orientering i den digitala lärmiljön för nyanställda samt tillgången till aktuellt och relevant stödmaterial via hemsidan "Digitalisering Danderyd". Av intervju framgår att hemsidan planeras att gå live under första kvartalet av år 2023.

Vi har tagit del av två odaterade dokument som berör statsbidraget likvärdig skola. Det ena dokumentet redogör för planerade insatser inom ramen för statsbidraget för likvärdig skola läsåret 2021/22, däribland kompetensutvecklingsinsatser kopplat till digitalisering. Det andra dokumentet beskriver utförda och pågående aktiviteter kopplat till digitalisering inom ramen för en likvärdig skola under åren 2018-2022. Det framkommer inte av dokumentet när det antogs och av vilken beslutsinstans, men det bekräftar att kompetensutvecklingsinsatser gällande olika plattformar och digitala verktyg har genomförts på kommunens skolor under åren 2018-2022.

I enkätundersökningen svarar 57 procent av rektorerna att det inte finns en plan för kompetensutveckling avseende digital kompetens för all personal. Samtidigt ges flera exempel på konkreta insatser på enhetsnivå som har genomförts i syfte att säkerställa att personalen har en hög och likvärdig digital kompetens. Däribland gemensamma workshops, regelbundna genomgångar kring nya digitala lösningar och onlinekurser. Vidare lyfter en rektor att en digital treårsplan planeras att introduceras under höstterminen 2023, medan en rektor uppger att det i dagsläget inte finns förutsättningar för att ha frågan högt på agendan. Sammantaget visar enkätresultaten att det finns en stor spridning vad gäller digital kompetens och fortbildningsbehov såväl inom som mellan skolenheter.

Samtliga rektorer uppger i enkäten att det finns personer/funktioner på skolan eller i kommunen som har ett uttalat och kommunicerat ansvar att fortbilda lärare i syfte att utveckla deras pedagogiska digitala kompetens. På kommunnivå lyfts skolutvecklaren som exempel och på enhetsnivå nämns olika funktioner såsom IT-tekniker, IT-pedagog, förstelärare eller anställda med uppdrag som digital utvecklingsledare. Av en rektor lyfts

behovet av att förbättra samordningen mellan skolor avseende tillgången till IT-tekniker då funktionen upplevs som svår att ersätta vid frånvaro.

Av intervju framgår att förslag har lagts fram avseende hur skolorna kan jobba mot kursplaner och övergripande riktlinjer för digitalisering i respektive årskurs. Vidare bekräftar de intervjuade att det har genomförts olika typer av utbildningsinsatser kopplat till digitala verktyg. Som exempel nämns workshops, infobrev, tips till IT-ansvariga och utbildningar för att öka beställarkompetensen bland rektorerna. Det ska även finnas individuella kompetensutvecklingsplaner för skolans personal. De intervjuade delar bilden med rektorerna om att det finns stora skillnader i digital kompetens och pedagogisk digital kompetens bland skolans personal.

Nämnden har vid sammanträdet 2021-09-01 § 77 fått information om genomförda kompetensutvecklingsinsatser bland personal i bland annat grundskolan. Av protokollet framgår inte om insatserna berör digitalisering. Vi har däremot tagit del av den presentation som visades på sammanträdet av vilken det framgår att över 200 utbildningstillfällen har genomförts under de senaste tre åren, däribland inom Googles verktyg och programvaror såsom rättstavningsprogram och bildstödsprogram. Någon ytterligare rapportering avseende personalens fortbildning kopplat till digitalisering framgår inte av genomgångna protokoll.

Bedömning

Säkerställer utbildningsnämnden att det finns en likvärdig tillgång till digital kompetens hos skolans personal?

Delvis.

Bedömningen baseras på att enkätresultatet verifierar att det finns verktyg och arbetssätt för att kartlägga kompetens och fortbildningsbehov på enhetsnivå och att resultatet av arbetet lyfts till förvaltningen i samband med till exempel resultatdialoger. Den generella bilden är att den digitala kompetensen och den pedagogiska digitala kompetensen varierar stort i grundskolan. Bedömningen baseras även på att det har genomförts olika typer av fortbildningsinsatser rörande digitala lärverktyg och att insatserna har genomförts och finansierats genom statsbidraget likvärdig skola. Bedömningen baseras slutligen på att det inte går att verifiera i dokument eller protokoll att resultatet eller slutsatser av kartläggningar når nämnden eller att nämnden har en aktiv roll i att säkerställa en likvärdig tillgång till digital kompetens hos personalen i grundskolan. Fortbildning avseende digital kompetens förefaller vara en fråga som främst hanteras på förvaltnings- och enhetsnivå.

Likvärdig tillgång till teknisk support och infrastruktur

Revisionsfråga 2: Säkerställer utbildningsnämnden att det finns en likvärdig tillgång till teknisk support och teknisk infrastruktur som stödjer implementeringen av strategin?

Det andra fokusområdet som den nationella digitaliseringsstrategin bygger på är *Likvärdig tillgång och användning* vilket har som mål att barn, elever och personal ska ha god och likvärdig tillgång till digitala verktyg och resurser i syfte att förbättra utbildningen och effektivisera verksamheten. Fokusområdet innefattar fyra delmål, varav det andra delmålet "Det ska finnas ändamålsenlig infrastruktur samt teknisk och pedagogisk support i verksamheten" är relevant för den här granskningen.

lakttagelser

Tillgång till infrastruktur

Av nämndens antagna digitaliseringsstrategi framgår att en välfungerande, enhetlig och säker digital infrastruktur ska säkerställas inom kommunens skolor. Samtliga lärmiljöer ska ha tillgång till god infrastruktur med lättillgängliga, tidsenliga och användarvänliga digitala system och lärresurser. Vid val av digitala verktyg och systemstöd ska verksamhetens behov samt användarnas perspektiv styra. Enligt strategin finns den tekniska infrastrukturen till viss del redan på plats inom kommunens förskolor och skolor. I strategin beskrivs det samtidigt som nödvändigt att verksamheterna arbetar med omvärldsbevakning, framsynthet och tidiga anpassningar, men även har ett nära samarbete med kommunens IT-service för att följa med i den tekniska utvecklingen. I tillhörande handlingsplan lyfts dels ett projekt med "Matteappen" som genomförs på två av kommunens skolor, dels ett projekt med det kollaborativa onlineverktyget "Lumio" som genomförs på två andra skolor. I aktivitetsplanen under rubriken "Med mål att ha en digital infrastruktur som skapar möjligheter" nämns aktiviteter såsom att öka tillgången till teknik och verktyg för distansundervisning eller att ta in och samla exempel på god undervisning eller tillgänglighet i digitala kanaler.

Av arbetsdokumentet som redogör för planerade insatser inom ramen för statsbidraget likvärdig skola läsåret 2021/22 framgår att en kommunal skola ska införlivas i kommunens digitala infrastruktur samt att en förtätning av digitala lärverktyg planeras på Danderyds kommunala skolor.

Enkätundersökningen visar att 57 procent av rektorerna anser att samtliga lärare har god tillgång till teknisk infrastruktur medan 43 procent uppger att lärarna har viss tillgång till teknisk infrastruktur. Vidare uppger 86 procent av rektorerna att samtliga elever har god tillgång till adekvat digital teknik. Därutöver anser 86 procent av rektorerna att det finns personer/funktioner på skolan eller i kommunen som har ett uttalat och kommunicerat ansvar att stötta lärare när det gäller hårdvara såsom IT-tekniker och kommunens IT-samordnare. Stödet från den centrala IT-avdelningen beskrivs däremot som nödvändigt att utveckla då det i nuläget upplevs av vissa rektorer som dåligt och långsamt.

I intervju framkommer att det tidigare har varit problem med tillgången till trådlöst nätverk, men att skolornas uppkoppling idag är likvärdig utifrån ett behovsperspektiv.

Det har även funnits stora skillnader mellan grundskolorna avseende elevernas tillgång till datorer (antal datorer samt typ av dator). Upphandlingar har därför genomförts inom Skol-IT-projektet för att möta skolornas behov samt att statsbidraget likvärdig skola har använts för att komma i ordning. Vidare framgår av intervju med förvaltningsföreträdare att avstämningar genomförts gällande personalens användning av olika lärresurser samt att en genomlysning har startat avseende de IT-relaterade kostnader som hanteras på skolenhetsnivå.

Av genomförd protokollgenomgång framgår att nämnden 2022-04-20 § 43 fått information från förvaltningen om hur projekten med Matteappen och Lumio fortskrider. Någon ytterligare rapportering avseende tillgången till teknisk infrastruktur framgår inte av protokollen.

Tillgång till support

I nämndens digitaliseringsstrategi lyfts behovet av att varje grundskola har en lokal pedagogisk-teknisk support kopplad till sig. Omfattningen beskrivs kunna variera beroende på skolans storlek och arbetssätt.

Av dokumentet som redogör för utförda och pågående aktiviteter gällande digitalisering framkommer att ett Skol-IT-projekt kommit igång under läsåret 2021/22, vilket planeras att fortsätta under läsåret 2022/23 via ett utökat samarbete mellan skolpersonal och IT-enheten.

Utöver ovanstående, finns det ingen ytterligare information om grundskolans tillgång till teknisk support av inkommen dokumentation.

I enkätundersökningen framkommer att 57 procent av rektorerna anser att samtliga lärare har viss tillgång till teknisk support och 43 procent att lärarna har god tillgång till teknisk support. 71 procent av rektorerna uppger att det finns personer/funktioner på skolan eller i kommunen som har ett uttalat och kommunicerat ansvar att stötta och utbilda lärare i användningen av skolornas gemensamma IT-tjänster. Samma personer/funktioner som är ansvariga för att fortbilda lärare i syfte att utveckla deras pedagogiska digitala kompetens beskrivs även vara ansvariga för att stötta och utbilda lärare i användningen av IT-tjänster.

Vid intervju framgår att rekommendationer kopplat till funktioner eller personella resurser har diskuterats i rektorsgruppen, men att det i nuläget inte finns några utifrån rektors mandat att fatta beslut om sin inre organisation. Det framgår även att tre rektorsområden har inkluderats i ett projekt under vårterminen 2023 som innebär att skolornas IT-tekniker kommer att gå samman i en grupp för att bland annat lösa problem. Vidare beskrivs det i intervju att stödet från förvaltningen anpassas utifrån behov, vilket till exempel innebär att skolor som genomför pilotprojekt med digitala nationella prov eller matteappen får mer stöd.

Enligt förvaltningsföreträdare är utmaningen framöver att se till att det tekniska stödet blir långsiktigt och hållbart över tid då det idag är knutet till en person. Vidare uppger de

intervjuade att det har bedrivits ett aktivt arbete för att uppnå likvärdighet i hur och när läresurser används. I intervjun med nämnden framkommer att rektorena kan om så önskas gå samman och lägga pengar på en tjänst centralt.

Bedömning

Säkerställer utbildningsnämnden att det finns en likvärdig tillgång till teknisk support och teknisk infrastruktur som stödjer implementeringen av strategin?

Delvis.

Bedömningen baseras på att medel har avsatts inom ramen för statsbidraget likvärdig skola för att förstärka den tekniska infrastrukturen. Samtidigt framgår av enkätresultatet att lärares tillgång till teknisk infrastruktur är ett utvecklingsområde. Bedömningen baseras även på att det inte framgår att det finns en budget för att säkerställa en likvärdig teknisk infrastruktur på längre sikt, för att finansiera exempelvis utbyte av digitala verktyg till personal och elever. Vi ser därför positivt på att särskilda medel avsätts från år 2023 och framåt. Tillgång till teknisk support hanteras på enhetsnivå och på en majoritet av grundskolorna finns personer/funktioner med ett uttalat uppdrag med bäring på teknisk support, dock inte på samtliga grundskolor, vilket vi har tagit hänsyn till i bedömningen. Bedömningen baseras i tillägg på att det pågår initiativ för att säkerställa tillgång till teknisk support över skolgränserna, vilket vi ser som en styrka utifrån ett likvärdighetsperspektiv. Slutligen baseras bedömningen på att det inte går att verifiera att information rörande tillgång till teknisk infrastruktur respektive teknisk support når nämnden på ett systematiskt och strukturerat sätt.

Systematiskt kvalitetsarbete

Revisionsfråga 3: Följer utbildningsnämnden upp digitaliseringsarbetet i det systematiska kvalitetsarbetet?

lakttagelser

Vi har inom ramen för granskningen efterfrågat dokumenterade uppföljningar och analyser på enhets- och huvudmannanivå.

På enhetsnivå har kvalitetsredovisningar inkommit från tre utvalda grundskolor avseende läsåret 2021/22. I enheternas dokumentation återfinns skrivningar rörande digitalisering. Dessa sammanfattas nedan:

- Skola A: Digitalisering och elevers delaktighet och inflytande lyfts som ett prioriterat fokusområde inför kommande läsåret.
- Skola B: Det anges att lärare har utvecklat sin digitala kompetens under pandemin genom att dela planeringar, filmer och arbetsmaterial för att möjliggöra för elever att studera hemifrån. Därtill lyfts att elevhälsans personal har fortsatt att utbilda lärare och elever inom den assisterande teknik som eleverna har tillgång till. Framöver ska undervisningen inom programmering ses över samt Matteappen och "Bingel" testas inom hela skolenheten. Vidare beskrivs elevernas tillgång till digitala hjälpmedel ha utvecklats i positiv riktning, men att arbetet behöver utvecklas och repeteras.

- Skola C: Det anges att arbetet med digitalisering har fortsatt, men att det har varit svårigheter att nå vårdnadshavare via det digitala systemet "Vklass". Vidare framkommer att eleverna även får feedback via Google Classroom samt får utvärdera uppgifter via Google Formulär.

Det finns inte en samlad och jämförbar bild av resultat och förutsättningar för undervisning med digitala lärverktyg och/eller arbete med digitalisering i enheternas dokumentation. Därtill saknas analyser av resultat och förutsättningar med bäring på digitalisering.

Vi har även tagit del av *Huvudmannens sammanfattning av den kommunala grundskolans Systematiska Kvalitetsarbete (SKA)* för läsåret 2021/22. I sammanfattningen utgör digitalisering ett område under rubriken "Rektorns ansvar". Av avsnittet framgår att covid-19-pandemin har påskyndat den digitala utvecklingen och förbättrat skolornas digitala förmåga. Som exempel lyfts möjligheten för lärare att undervisa hemifrån, men även möjligheten till digitala utvecklingssamtal och föräldramöten.

Utöver ovanstående, innehåller inte inkommen dokumentation uppföljning och/eller analyser av digitalisering, digital kompetens, infrastruktur och support.

Av enkätundersökningen framkommer att en majoritet av rektorerna redogör för lärande med digitala verktyg i kvalitetsredovisningen. Resultatet indikerar samtidigt att lärande med digitala verktyg inte följs upp inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet på samtliga skolenheter. Det framgår även att SKR:s verktyg LIKA² används på en skolenhet. 86 procent av rektorerna upplever att det sker förändringar utifrån genomförda analyser av digitaliseringsarbetet.

I intervju med förvaltningsföreträdare framgår att enheterna lämnat information om hur de ligger till avseende elevers kunskapsresultat, trygghet och studiero samt nationella prov, men att det inte sker någon särskild uppföljning rörande digitalisering till förvaltningen eller nämnden. De intervjuade bekräftar att verktyget LIKA har använts, dock inte under år 2022, samt att det inte genomförs någon kvantitativ analys av undervisning med digitala verktyg och/eller lärares arbete med digitalisering.

Återrapportering till nämnd

Under revisionsfråga 1 och 2 framgår vilken information som nämnden har tagit del av med bäring på digitalisering, digital kompetens, infrastruktur och support. Utöver denna information har nämnden tagit del av huvudmannens sammanfattade kvalitetsrapport vid sammanträdet 2022-11-09 § 93. Nämnden har inte tagit del av kvalitetsredovisningarna på enhetsnivå.

Digitaliseringsarbetet följs inte upp och/eller analyseras i delårsrapporten för 2021, antagen 2021-09-29 § 86, eller i delårsrapporten för 2022, antagen 2022-09-28 § 78. I verksamhetsberättelsen för 2021, antagen 2022-03-23 § 20, framgår att medarbetares

² Läs mer på: <https://lika.skl.se/>.

kompetens inom digitala kommunikationsmedel har ökat under pandemin, men arbetet med digitalisering analyseras inte vidare.

I intervju framkommer att det saknas mål för digitaliseringsarbetet samt att arbetet med utvärdering av digitala resurser kan förbättras.

Bedömning

Följer utbildningsnämnden upp digitaliseringsarbetet i det systematiska kvalitetsarbetet?

Nej.

Av inkommen dokumentation, protokoll samt enkät- och intervjusvar framgår att arbetet med digitalisering inte följs upp på ett strukturerat sätt i det systematiska kvalitetsarbetet. Digitalisering berörs i den sammanfattande kvalitetsrapporten, men en bred analys av resultat och förutsättningar saknas.

Vidtagna åtgärder

Revisionsfråga 4: Säkerställer utbildningsnämnden att det vidtas adekvata åtgärder utifrån uppföljningen av digitaliseringsarbetet?

Iakttagelser

Av revisionsfråga 3 framgår att digitaliseringsarbetet inte följs upp på ett strukturerat sätt i det systematiska kvalitetsarbetet. Nämnden har därmed inte vidtagit några åtgärder som möter brister/utvecklingsområden som har identifierats i det systematiska kvalitetsarbetet.

Som nämns inledningsvis har nämnden tidigare uppdragit åt bildningsförvaltningen att ta fram en rapport om digitaliseringens möjligheter för utbildningsverksamhet samt en handlingsplan för kommunala förskolor och skolor. Detta utmynnade i den digitaliseringsstrategi för kommunala förskolor och skolor som utbildningsnämnden antog 2022-02-02. I samband med detta beslutade även nämnden att ge förvaltningen i uppdrag att verka för att 2,5 miljoner kronor avsätts inom ramen för budget 2023 och 2024 för det framtida digitaliseringsarbetet.

Vid intervju med förvaltningsrepresentanter lyfts digitaliseringsstrategin samt de aktiviteter som har genomförts inom ramen för statsbidraget likvärdig skola som exempel på åtgärder som nämnden har vidtagit med bäring på arbetet med digitalisering.

Bedömning

Säkerställer utbildningsnämnden att det vidtas adekvata åtgärder utifrån uppföljningen av digitaliseringsarbetet?

Delvis.

Bedömningen baseras på att åtgärder med bäring på digitalisering har vidtagits av nämnden och förvaltningen. Bedömningen baseras även på att digitaliseringsarbetet inte på ett tydligt sätt följs upp och analyseras i det systematiska kvalitetsarbetet. Till

exempel har underlag avseende tillgång till digital kompetens bland personalen eller tillgång till teknisk infrastruktur och support inte redovisats på ett systematiskt eller strukturerat sätt för nämnden. Uppföljningen är nödvändig för att nämnden ska kunna få en uppdaterad och samlad bild av resultat och förutsättningar för digitaliseringsarbetet i grundskolan och därigenom kunna fatta beslut om åtgärder vid eventuella brister.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Danderyds kommun genomfört en granskning av arbetet med styrning och ledning för att nå målen i såväl den nationella digitaliseringsstrategin som i de förändrade styrdokumenterna. Granskningens syfte är att bedöma om utbildningsnämnden säkerställer att det finns förutsättningar för en ändamålsenlig implementering av den nationella digitaliseringsstrategin och de förändrade styrdokumenterna samt om den interna kontrollen inom området är tillräcklig.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att utbildningsnämnden **inte helt** har säkerställt att det finns förutsättningar för en ändamålsenlig implementering av

den nationella digitaliseringsstrategin och de förändrade styrdokumenterna samt att den interna kontrollen inom området **inte** är **helt** tillräcklig.

Rekommendation

Utifrån genomförd granskning vill vi lämna följande rekommendation till utbildningsnämnden:

- Säkerställ att uppföljning, analys och rapportering ger nämnden en samlad bild av digitaliseringsarbetets resultat och förutsättningar. Detta för att nämnden ska kunna identifiera styrkor och utvecklingsområden inom grundskolans digitaliseringsarbete samt för att vid behov kunna vidta adekvata åtgärder.

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning
1. Säkerställer utbildningsnämnden att det finns en likvärdig tillgång till digital kompetens hos skolans personal?	Delvis Det finns verktyg och arbetssätt för att kartlägga kompetens och fortbildningsbehov på enhetsnivå och resultatet av arbetet lyfts till förvaltningen i samband med till exempel resultatdialoger. Den generella bilden är att den digitala kompetensen och den pedagogiska digitala kompetensen varierar stort i grundskolan. Det har genomförts fortbildningsinsatser genom statsbidraget likvärdig skola. Det går inte att verifiera att resultatet eller slutsatser av kartläggningar når nämnden eller att nämnden har en aktiv roll i att säkerställa en likvärdig tillgång till digital kompetens hos personalen i grundskolan.
2. Säkerställer utbildningsnämnden att det finns en likvärdig tillgång till teknisk support och teknisk infrastruktur som stödjer implementeringen av strategin?	Delvis Medel har avsatts inom ramen för statsbidraget likvärdig skola för att förstärka den tekniska infrastrukturen. Samtidigt är lärares tillgång till teknisk infrastruktur ett utvecklingsområde. Det framgår inte att det finns en budget för att säkerställa en likvärdig teknisk

infrastruktur på längre sikt. Vi ser därför positivt på att särskilda medel avsätts från år 2023 och framåt. Tillgång till teknisk support hanteras på enhetsnivå och på en majoritet av grundskolorna finns personer/funktioner med ett uttalat uppdrag med bäring på teknisk support, dock inte på samtliga grundskolor. Det pågår initiativ för att säkerställa tillgång till teknisk support över skolgränserna. Det går inte att verifiera att information rörande tillgång till teknisk infrastruktur respektive teknisk support når nämnden på ett systematiskt och strukturerat sätt.

3. Följer utbildningsnämnden upp digitaliseringsarbetet i det systematiska kvalitetsarbetet?

Nej
Det framgår inte att arbetet med digitalisering följs upp på ett strukturerat sätt i det systematiska kvalitetsarbetet. Digitalisering berörs i den sammanfattande kvalitetsrapporten, men en bred analys av resultat och förutsättningar saknas.

4. Säkerställer utbildningsnämnden att det vidtas adekvata åtgärder utifrån uppföljningen av digitaliseringsarbetet?

Delvis
Åtgärder har vidtagits av nämnden och förvaltningen. Bedömningen baseras även på att digitaliseringsarbetet inte på ett tydligt sätt följs upp och analyseras i det systematiska kvalitetsarbetet. Till exempel har underlag avseende tillgång till digital kompetens bland personalen eller tillgång till teknisk infrastruktur och support inte redovisats på ett systematiskt eller strukturerat sätt för nämnden. Uppföljningen är nödvändig för att nämnden ska kunna få en uppdaterad och samlad bild av resultat och förutsättningar för

digitaliseringsarbetet i
grundskolan och därigenom
kunna fatta beslut om åtgärder
vid eventuella brister.

2023-04-25

[Skriv namn här]

[Skriv namn här]

Namn

Namn

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av **XXXX** kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den **Datum**. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.